

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Martiny KUBIŠTOVÉ, zpracovanou a předloženou na téma: „Ústavní postavení centrální banky“. (2005)

Mgr. Martina Kubištová si jako téma své rigorózní práce zvolila problematiku ústavního postavení centrální banky, kterou v ČR je Česká národní banka. Jde o tematiku nepochybně zajímavou a aktuální - vždyť až v současně platné Ústavě ČR z r. 1992 je ústřední bance věnována samostatná hlava (byť o jediném článku 98) a ČNB se tak stala samostatným ústavním orgánem. Jak sama autorka uvádí, právní postavení ústřední banky je interdisciplinární - postavení ČNB je možné zkoumat z ústavněprávního hlediska, z hlediska finančního práva i z hlediska správního práva. Svůj rozměr má činnost ČNB nepochybně i z hlediska ekonomického. Je proto jasné, že o ČNB šlo zpracovat mnohem rozsáhlejší studii, než jakou představuje předložená rigorózní práce. To však nebylo účelem a i jako konzultant jsem nabádal autorku, aby obsah své práce udržela v intencích jejího názvu, tedy aby se soustředila na ústavní postavení centrální banky. Tomu Mgr. Kubištová vyhověla a zpracovala přehlednou studii o vývoji a ústavním postavením ČNB včetně širších souvislostí. Zvláště oceňuji využití komparace s jinými členskými státy EU.

O tom, že v ústavním postavení ČNB nebylo vše vyřešeno a ukončeno přijetím Ústavy ČR v roce 1992 a následně prováděcího zákona č. 6/1993 Sb. svědčí i nálezy Ústavního soudu, vztahující se k ústavní problematice ČNB z roku 2001 i samotná novela Ústavy ČR (čl. 98 odst. 1), provedená úst. zák. č. 448/2001 Sb. I to je možné využít jako argument pro aktuálnost tématu posuzované rigorózní práce.

Autorka svoji práci v celkovém rozsahu 125 stran (91 strana vlastního textu) rozčlenila - vedle úvodu a závěru - do čtyř základních částí, které jsou dále vnitřně strukturovány. Tim vznikla přehledná a ucelená studie na názvem práce vymezené téma.

První část (str. 3 až 35) - po úvodu na str. 1 až 3 - je věnována vývoji právní úpravy centrálního bankovníctví na našem území v etapách do r. 1918, v letech 1918 - 1945, 1945 - 1948, 1948 - 1969, 1969 - 1989 a 1989 - 1992. Tato část popisuje postavení ústřední banky v právním řádu. I když autorka vychází z odborné literatury, je třeba ocenit přehlednost a využití právních pramenů.

Druhá část (str. 35 až 55) na první část navazuje a pojednává o postavení centrální banky v platné Ústavě ČR. V této části autorka hojně využívá komparativní metodu a poukazuje i na evropský rozměr - na postavení Evropské centrální banky a Evropského systému centrálních bank. Rovněž hlouběji se zabývá cíli měnové politiky.

Třetí část (str. 55 až 65) je přehlednou studií o srovnání s postavením centrálních bank v jiných členských státech EU a o slučitelnosti s evropským právem. Částečně na tuto část navazují přílohy 1 a 2 - přehledné tabulky o zakotvení centrální banky v ústavách členských států EU a o jmenování guvernérů (prezidentů) centrálních bank a délce jejich funkčního období v členských státech EU.

Ve čtvrté části (str. 65 až 84) se autorka zabývá problematikou nezávislosti centrální banky. Rozebírá rozsah a obsah pojmu nezávislost centrální banky, institucionální nezávislost, personální nezávislost, rozpočtovou nezávislost a věcnou (funkční) nezávislost.

Práce je zakončena závěry (str. 84 až 91) - úvahami de constitutione ferenda k čl. 98 a 63 Ústavy ČR.

Práce je dále opatřena rozsáhlým seznamem použité literatury, včetně cizojazyčné, vyjadřující určitý pluralitní přístup ke zvolené tematice. Vedle již zmíněných příloh jsou k práci připojeny i přílohy další, informující (v angličtině) o centrálních bankách v jednotlivých členských státech EU. Velmi bohatý je i poznámkový aparát k vlastnímu textu. Práce je

napsána s odpovídající kulturou jazyka a je i na výborné gramatické a stylistické úrovni. Autorka se držela tématu a svoji práci rozhodně prokázala schopnost sebrat podklady, utřídit je a dále zpracovat - prokázala schopnost vědecké práce. Práce neobsahuje žádnou věcnou chybu nebo závažnější opomenutí. Z těchto naznačených důvodů **doporučuji** její práci k ústní obhajobě.

Při ústní obhajobě by se Mgr. Kubištová měla blíže vyjádřit jak chápe význam ustanovení "do její" (ČNB) "činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona", uvedeného v čl. 98 odst. 1 část za středníkem Ústavy ČR.

Praha, prosinec 2005

JUDr. Jiří Hřebejk.
konzultant